

NIEUWE BARET- EN KRAAGEMBLEMEN BIJ DE KONINKLIJKE LANDMACHT

Op 8 november 2002 werd het Opleidingscentrum Initiele Opleidingen voorzien van eigen baret- en kraagemblemen, de 57e uitvoering in een lange rij sinds 1946. Ik voeg hier onmiddellijk aan toe dat - veelal door opheffing van regimenten en korpsen - 20 baretemblemen zijn vervallen en niet meer worden gedragen, zodat de Koninklijke Landmacht nog 37 actuele baret- en kraagemblemen kent.

Sinds de opschorting van de dienstplicht in 1995 wordt het personeelsbestand o.a. gevuld met kortverbandvrijwilligers die thans BBT-ers worden genoemd (Beroeps Bepaalde Tijd). Acht maal per jaar vindt instroming van deze aspirant BBT-ers plaats, voor vrijwilligers uit het noorden bij het Schoolbataljon Noord te Assen, in het midden des lands bij Schoolbataljon Centrum te Ermelo en uit het zuiden bij Schoolbataljon Zuid te Oirschot. De a.s. BBT-ers ontvangen hier een algemene militaire opleiding (exerceren, wapenkennis, schieten, velddienst, enz.) van vier maanden. BBT-ers bestemd voor de Luchtmobiele Brigade gaan naar het

Schoolbataljon Air Mobile te Schaarsbergen waar reeds kennis wordt gemaakt met de zwaardere fysieke eisen waardoor de AMOL (Algemene militaire Opleiding Luchtmobiel) zes maanden duurt. Vervolgens gaat men naar de diverse opleidingscentra waar de specifieke wapen- of dienstvakopleiding plaats vindt.

1 Juni 1998 werden de schoolbataljons ondergebracht in een nieuw Opleidingscentrum Initiele Opleidingen (OCIO) waarvan de staf gelegerd is in de Jan van Schaffelaar-kazerne te Ermelo.

De BBT-ers droegen bij de schoolbataljons aanvankelijk het Infanterie - Agemeen

embleem (met de tekst Nulli Cedo). De wapenoudste van de infanterie had hiertegen bezwaren omdat de AMO geen specifieke infanterieopleiding maar een basisopleiding die voor allen hetzelfde is. Zodoende kreeg de 88-jarige heer F.J.A.Th. Smits, die indertijd als esthetisch adviseur bij het Departement van Defensie werkzaam was (lid van onze vereniging), het verzoek de baret- en kraagemblemen te ontwerpen voor het OCIO. Op vrijdag 8 november 2002 reikte de commandant van Commando Opleidingen Koninklijke Landmacht (COKL) generaal-majoor C.H. Nicolaï het nieuwe baretembleem met de bijbehorende kraagemblemen uit aan de commandant van het OCIO, kolonel F.J.H. Vrenken.

Het embleem bestaat uit twee gekruiste zgn sokkelbajonetten met op de kruising een geplooid brede banderol met inkepingen aan beide uiteinden en voorzien van de kapitale letters OCIO. Voor de baret is dit geheel geplaatst op de bekende baretesp wat in feite een gestyleerde letter W is, in 1946 als universele vorm gekozen voor alle baretemblemen toen Koningin Wilhelmina nog aan de regering was. De kleur van het ondergrondje is ponceau-rood.

De voor het OCIO gekozen sokkelbajonet is de oudste bajonetvorm sinds 1814 en voor

het laatst gebruikt op de karabijn M1895 oud model (OM), die in 1939-40 nog bij de cavalerie in de bewapening was. De bajonet werd met de sokkel (buisvormig uiteinde) over de loop van het geweer of karabijn geschoven en met een kwartslag, via de bajonetsluiting, vastgezet. Dit in tegenstelling tot de latere bajonetten die een bajonetgreep hadden en een ring die over de monding van de loop werd geschoven en m.b.v. de bajonethaft onder de loop vastgezet. De korte sabel voor geweerdragenden verviel toen omdat de afgenomen bajonet ook als blank wapen kon worden gehanteerd (zgn sabelbajonet).

De ontwerper heeft bewust voor de sokkelbajonet gekozen omdat dit sinds 1814 een permanent deel van het geweer is, dus het eerste wapen dat de nieuw opgekomen soldaat ontvangt en waar hij onderricht in krijgt. Men sprak in de 19e eeuw over de sabel of bajonet van zijdgeweer (aan de zijde gedragen). Als de militair zich na de dienst in uitgaanstoe buiten de kazerne begaf moest dit zijdgeweer aan de koppel worden gedragen. Er bestond zelfs een bijkomende krijgstuuchtelijke straf „het verbod om buiten dienst wapens te dragen.“ Dit sloeg op de sabel dan wel op de bajonet en aan de lege schede aan de koppel kon het publiek zien dat betrokkene gestraft was. Maar nu terug naar de sokkelbajonetten. De

1814

toepassing hiervan in het embleem van het OCIO is niet geheel nieuw. Reeds in 1946 ontwierp dhr Smits een baretembieem met gekruiste sokkelbajonetten voor de toenmalige Lichte Infanterie Bataljons. Dit waren in 1944-45 tweede-lijnsbataljons met vijf geweercompagnieën die voornamelijk bewakings- en patrouilledienst achter het Geallieerde front verrichtten en daarom niet voorzien waren van zware wapens. De 24 OVW-bataljons die in 1945-46 naar Indië vertrokken waren L.I.B.'s. Hiervoor was het hier afgebeelde baretembieem ontworpen. Het is echter nimmer vervaardigd want aangekomen in Indië werden de L.I.B.'s in 1946

door de aldaar heersende oorlogstoestand gereorganiseerd tot eerste-lijnsgevechtsbataljons en daartoe o.a. uitgerust met een ondersteuningscompagnie waarin de zware wapens waren opgenomen en waardoor de L.I.B.'s dus niet meer bestonden.

Inmiddels is via o.a. de Defensiekrant de instelling bekend gemaakt van de Hindoegeestelijke verzorging. Voor de twee hierbij aangestelde Legerpandits is een eigen baret- en kraagembleem inmiddels ontworpen en uitgereikt.